

ISSN 1685 – 4489

Built Environment Inquiry Journal (BEI): Faculty of Architecture, Khon Kaen University
วารสารสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวิจิษฐ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) ประจำปี 2560
Volume. 16 No. 1 : January-June 2017

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.ทรงยศ วีระทวีมาศ

ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ชูพงษ์ ทองคำสมุทร

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รศ.ดร.วารุณี หวัง

รศ.ดร.ยิ่งสวัสดิ์ ไชยะกุล

ผศ.ดร.ชำนาญ บุญญาพุทธิพงศ์

ผศ.ดร.ธนสิทธิ์ จันทะวี

ผศ.ดร.นพดล ตั้งสกุล

ผศ.ดร.พรณรงค์ ขาญนุวงศ์

ผศ.ดร.มนสิชา เพชรานนท์

ผศ.ดร.สักการ ราษีสุทธิ

อ.ดร.จันทิพย์ จิรันธนินฐ์

อ.ดร.ถวัลย์ นิยมพานิชพัฒนา

อ.ดร.รัตติกร ศิริขันธ์ บุตรลา

กองบรรณาธิการจากภายนอก

รศ.กาญจนา ต้นสุวรรณรัตน์

: คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

รศ.สมบัติ ประจัญสานต์

: คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผศ.ดร.ธราวุฒิ บุญเหลือ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.นิคม บุญญานุสิทธิ์

: คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลนครราชสีมา

ผศ.ดร.พรทิพย์ เรืองธรรม

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.วิโรจน์ ชิวาสุขถาวร

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สิกรินทร์ แซ่กู่

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ชัยญา ทองสวัสดิ์

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.อิทธิพล สิงห์คำ

: คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ดร.ตึก แสนบุญ

: คณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ดร.นิธิ ลีคนันท์

: คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ดร.สฤณี ดิยะวงศ์สุวรรณ

: คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลนครราชสีมา

ผศ.กรัง กุลชาติ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ผู้วิจารณ์บทความจากหน่วยงานภายนอก

ศ.ดร.วีระ อินพันทัง

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รศ.ดร.นวนัฐ โอศิริ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ.ดร.ระวีวรรณ โอฬารรัตน์มณี

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผศ.ดร.ณวิทย์ อ่องแสวงชัย

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ อัสวโกวิทวงศ์

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผศ.ดร.ธราวุฒิ บุญเหลือ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.วิมลรัตน์ อิศระธรรมบุญ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.ดร.วันดี พินิจารลีน

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผศ.ดร.สฤษฎ์ ลบแยม

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ดร.เกรียงไกร เกิดศิริ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ดร.ติฐา แสงวัฒนะชัย

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ดร.สฤณี ดิยะวงศ์สุวรรณ

: คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

ผศ.ชุมเขต แสงเจริญ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการฝัังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้วิจารณ์บทความภายในหน่วยงาน

รศ.ดร.วารุณี หวัง

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ทรงยศ วีระทวีมาศ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.นพดล ตั้งสกุล

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ดร.จันทิพย์ จิรันธนินฐ์

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.เชมโซต ภูประเสริฐ

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เลขานุการและระบบสารสนเทศ

นางสาวหทัยรัตน์ วงศ์สุพรรณ

นางสาวชุตานา มาลีทิพย์วรรณ คลังแสง

นายอนุพันธ์ พันธุ์อมร

กำหนดออก

ปีละ 2 ฉบับ ทุกเดือนมิถุนายน และธันวาคม

ปีที่พิมพ์

2560

จำนวนพิมพ์

200 เล่ม

สถานที่พิมพ์

หอจก.โรตีมพ์คลังนนวนาวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ 043-466444, 043-466860-61

E-mail: klungpress@hotmail.com

ลิขสิทธิ์ของ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ถนนมิตรภาพ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

โทรศัพท์ 043-362046 URL: <http://arch.kku.ac.th>

วัตถุประสงค์และคำแนะนำการตีพิมพ์

วัตถุประสงค์ของวารสาร

วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัย ทางด้านสถาปัตยกรรมและการออกแบบ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม อันจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ทางสถาปัตยกรรม

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ ทุกเดือนมิถุนายน และธันวาคม

– เกณฑ์การพิจารณารับบทความ

ต้องเป็นบทความที่ยังไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน ทั้งในและนอกประเทศ สารบทความและแนวการเขียนต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสารฯ แต่บทความที่เผยแพร่ในวารสารฯ ต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) ในสาขาและความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง จำนวนอย่างน้อย 2 ท่าน

– กระบวนการในการนำส่งและตีพิมพ์บทความ

- ผู้เขียนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ ต้องนำส่งบทความต้นฉบับทางระบบลงทะเบียนวารสารออนไลน์ที่ <http://arch.kku.ac.th/dax4/varasan5/mainadd.asp> หรือ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/arch-kku> โดยก่อนที่จะนำส่งในระบบออนไลน์ ให้ผู้เขียนจัดทำต้นฉบับของบทความ โดยใช้รูปแบบ (Format) และรายละเอียดต่างๆ ตามที่วารสารกำหนดเท่านั้น ดังนั้นผู้เขียนบทความควรศึกษาข้อกำหนดของวารสารในการจัดเตรียมต้นฉบับให้ละเอียดก่อนนำส่งบทความ

- ผู้เขียนจะได้รับการติดต่อจากผู้ประสานงานของวารสารฯ ใน 3 ลักษณะคือ
หนึ่ง บทความไม่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ ซึ่งผู้เขียนสามารถจะนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงและนำส่งใหม่ได้ในโอกาสต่อไป

สอง บทความที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้น แต่ให้ผู้เขียนแก้ไขรูปแบบและภาพรวมของบทความ ภายใต้คำแนะนำจากกองบรรณาธิการ เมื่อทำการแก้ไขแล้ว จึงจะส่งออกให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาในลำดับต่อไป

และสาม ผู้เขียนได้รับรายละเอียดของข้อเสนอแนะแก้ไขบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเมื่อผู้เขียนทำการแก้ไขปรับปรุงบทความเสร็จภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ส่งบทความฉบับสุดท้าย (Final Manuscript) มายังกองบรรณาธิการเพื่อพิจารณาก่อนเข้าสู่ระบบตีพิมพ์ หรือนำส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้ง ขึ้นอยู่กับความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ผู้เขียนต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขบทความ จนกว่าจะผ่านความเห็นชอบของผู้ทรงคุณวุฒิ และถูกต้องได้มาตรฐานตามรูปแบบการเขียนที่วารสารกำหนด

- เมื่อบทความพร้อมที่จะตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะส่งจดหมายตอบรับ เพื่อแจ้งสถานะการตีพิมพ์ให้ผู้เขียนทราบ ภายใน 10 วันทำการ

- บทความที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว หากมีการขอยกเลิกการตีพิมพ์โดยเจ้าของบทความ เจ้าของบทความดังกล่าว จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการชำระค่าตอบแทนให้กับผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักฐานการเบิกจ่ายที่เกิดขึ้นจริง

- นอกเหนือจากการนำส่งบทความโดยใช้ระบบลงทะเบียนวารสารออนไลน์แล้ว ผู้เขียนสามารถติดต่อกับกองบรรณาธิการและคณะทำงาน ได้จากช่องทางอื่นๆ ดังนี้

บรรณาธิการวารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

123 ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

E-mail: journalarchkku@gmail.com

โทรศัพท์: 043-362046 (คุณหทัยรัตน์ วงศ์สุพรรณ-ผู้ประสานงาน) Fax. 043-362047

บทบรรณาธิการ

วารสารสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวิจัย หรือ Built Environment Inquiry (BEI) ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 นี้ เป็นชื่อที่ปรับเปลี่ยนจากชื่อเดิม คือ วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้พยายามปรับปรุงให้มีคุณภาพ เพื่อรองรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยและบทความทางวิชาการ ซึ่งจะต้องพัฒนาไปสู่ระดับนานาชาติต่อไป ผู้ที่สนใจสามารถติดตามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกำหนดต่างๆของวารสารได้ผ่านทาง <http://arch.kku.ac.th/journal/> หรือสอบถามทางอีเมล journalarchkku@gmail.com สำหรับฉบับนี้ มีกลุ่มบทความที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เรื่องของสำนึกในถิ่นที่และอัตลักษณ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น รวมไปถึงเรื่องของการพัฒนาเมือง ดังนี้

กลุ่มบทความสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เสนอประเด็นที่เป็นการวิเคราะห์เชิงพลวัตและการลำดับของพื้นที่ เรือนที่ไม่ได้เสนอแต่เพียงรูปแบบเท่านั้น บทความของ รวีวรรณ โอฬารรัตน์มณี มองสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเชิงพลวัตที่มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง เรื่อง “พลวัตสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์กรมศึกษา กลุ่มไทใหญ่ในอำเภอขุมเงินจังหวัดแม่ฮ่องสอนและกลุ่มกะเหรี่ยงในพื้นที่พักพิงชั่วคราวแม่หละจังหวัดตาก” อาศัยกรอบการศึกษาที่พิจารณาบริบทที่เป็นพหุปัจจัย ทั้งสภาพแวดล้อมภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมของสองกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกต่างก็เป็นส่วนสำคัญต่อการก่อรูปทางสถาปัตยกรรมตามเงื่อนไขที่แตกต่างกันของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งผู้เขียนได้พยายามนำเสนอประเด็นที่ไม่ใช่เพียงการบันทึกรูปแบบทางสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ การศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในระดับที่วิเคราะห์แผนผังของการใช้พื้นที่และลำดับศักดิ์และการวางทิศ โดย สิริชัย ร้อยเที่ยง และเกรียงไกร เกิดศิริ เรื่อง “การจัดวางพื้นที่ลำดับศักดิ์และการวางทิศในเรือนพื้นถิ่นไทเขินเมืองเชียงตุง รัฐฉาน เมียนมา” ชี้ให้เห็นความแตกต่างของปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมและบริบทแวดล้อมของทำเลที่ตั้งชุมชนไทเขินเมืองเชียงตุงที่ได้สะท้อนอิทธิพลต่อการก่อรูปของพื้นที่ใช้สอยภายในของเรือน โดยการเปรียบเทียบลำดับการจัดวางพื้นที่ภายในเรือน (Spatial Organization) ลำดับศักดิ์หรือลำดับการเชื่อมต่อของพื้นที่ภายในเรือน และการวางทิศทางของเรือน ในเรือนที่อยู่ในชุมชนชนบทและเรือนที่อยู่ในชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นเมือง

นอกจากความสนใจในประเด็นการปรับตัวในสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นแล้ว การพยายามแสวงหารูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบร่วมสมัยของชุมชนก็เป็นประเด็นที่วงการสถาปัตยกรรมในประเทศไทยให้ความสนใจ แต่ก็มักไม่ค่อยมีการศึกษาและนำเสนอมากนัก บทความเรื่อง “การศึกษาอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของชุมชนริมแม่น้ำจันทบุรีเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในร้านค้า” ที่ศึกษาโดย ปุณยนุชวิภา เสนาคำ และ เอกพล สิริชัยนันท์ เป็นความพยายามเชื่อมโยงการรับรู้ทั้งของคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวในการชี้ให้เห็นแบบแผนองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนริมแม่น้ำจันทบุรี ซึ่งจะเป็แนวทางการออกแบบในอนาคต

ในขณะที่ อำภา บัวระภา นำเสนอเรื่อง “ภูมิทัศน์พื้นถิ่นของชุมชนบ้านห้วยนาไทย ตำบลหนองคูขาดอำเภอประจักษ์ศิลปาคม” ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นมาและรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน ตลอดจนประเพณีที่สำคัญของชุมชนบ้านห้วยนาไทย สำรวจพื้นที่เพื่อวิเคราะห์หาอัตลักษณ์ภูมิทัศน์พื้นถิ่น ทั้งนี้เพื่อบันทึกข้อมูลเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การรวบรวมเป็นชุดข้อมูลเพื่อการสร้างศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนต่อไป ความน่าสนใจอยู่ที่กระบวนการเก็บข้อมูลนั้นเองเป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นส่วนช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าความสำคัญของแบบแผนการตั้งถิ่นฐานและอัตลักษณ์ภูมิทัศน์พื้นถิ่นของชุมชน

สำหรับกลุ่มบทความที่เกี่ยวข้องกับชุมชนหรือความเป็นสถานที่ หรือสำนึกในถิ่นที่ มีการมองเมืองในมิติของคนมากขึ้น และการให้ความสนใจกับประเด็นที่ไม่ใช่กายภาพ แต่เป็นเรื่องของความรู้สึกหรือสำนึกมากกว่า บทความเรื่อง “สำนึกในถิ่นที่ในย่านการค้าเก่าเมืองอุบลราชธานี” โดย ดนัย นิลสกุล และนพดล ตั้งสกุล ที่สำรวจสำนึกในถิ่นที่ (Sense of Place) ทั้งของคนที่อยู่ในย่านเมืองเก่าอุบลราชธานี กับคนนอก คือคนที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในย่าน โดยแสดงการแบ่งสำนึกในถิ่นที่ในระดับต่างๆและสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสถานที่ซึ่งเป็น

บทบรรณาธิการ

กระบวนการทางด้านจิตวิทยาสภาพแวดล้อม (Environment psychology) แนวทางการศึกษาได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสม ระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อทำความเข้าใจในความสัมพันธ์ของกันกับกัน ผลการศึกษาเป็นที่น่าสนใจที่ความแตกต่างของสำนักของทั้งสองกลุ่มมีนัยยะที่การพัฒนาพื้นที่ของย่านควรมีการพิจารณาประเด็นสำนักของผู้คนต่อสถานที่ในอนาคต. ในประเด็นเกี่ยวกับสำนักในถิ่นที่เช่นเดียวกันที่เสนอโดยปรานอม ต้นสุขานันท์ และ วิทยา ดวงธิดา เรื่อง “*ความรู้สึกเป็นสถานที่และชุมชนในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่*” มีวิธีการนำเสนอที่แตกต่างออกไปแม้จะเกี่ยวข้องกับประเด็น ของคำ Sense of Place เช่นเดียวกัน บทความได้สำรวจลักษณะกายภาพเฉพาะของย่านหลายแห่งในเชียงใหม่ที่มีผลกระทบของภาพลักษณ์เมืองแบบเก่ากับใหม่ในลักษณะที่ต่างกันไป รวมทั้งผู้คนที่เคลื่อนไหวประกอบกิจกรรมในพื้นที่ ที่มีทั้งคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ข้อสรุปที่ทั้งทำก็คือคนในท้องถิ่นนั่นเองที่ปัจจัยสำคัญต่อการดำรงจิตวิญญาณของสถานที่ (Spirit of Place)

การเจริญเติบโตของเมืองในเขตภูมิภาคของประเทศไทย ทำให้หลายเมืองพยายามจะสร้างระบบขนส่งสาธารณะขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการสัญจรภายในเมือง จังหวัดขอนแก่นก็มีโครงการสร้างรถไฟฟ้าขนส่งสาธารณะเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม สฤกษ์ ดิยะวงศ์สุวรรณ ได้นำเสนอบทความเรื่อง “*วิพากษ์รูปแบบการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะ ตามหลักสากลกับผังเมืองรวมเมืองขอนแก่น*”

ก็ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะ อันเนื่องมาจากกฎกระทรวงผังเมืองรวมเมือง ขอนแก่น ตลอดจนเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาของต่างประเทศ หลายประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่เชิงเศรษฐกิจอันสัมพันธ์กับการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะ น่าจะเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องมีการวิพากษ์และหาทางแก้ปัญหาต่อไปในอนาคต

บทความเรื่อง “*ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการออกแบบโดยผู้สูงอายุมีส่วนร่วม*” โดย พิทยงค์ รุ่งสมบูรณ์ และ ญาดา ชาวลกุล เป็นความพยายามนำเสนอปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงผู้ใช้งานผลผลิตจากการออกแบบนั้น โดยเฉพาะการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้การออกแบบเป็นเพียงจินตนาการของผู้ออกแบบซึ่งไม่ได้เป็นผู้ใช้ผลิตภัณฑ์นั้นแต่เพียงลำพัง การอภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์สรุปประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงถึงในกระบวนการออกแบบที่ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมจึงถือเป็นประเด็นที่ไม่อาจมองข้ามไปได้

ปัญหาแผ่นดินไหวในประเทศไทยแม้จะไม่ค่อยได้รับความสนใจนักเนื่องจากภัยพิบัติแผ่นดินไหวที่เคยเกิดขึ้นมักไม่รุนแรงมาก อย่างไรก็ตามการเกิดแผ่นดินไหวในเดือนพฤษภาคม ปี 2557 ที่จังหวัดเชียงรายก็ก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง การตระหนักถึงภัยพิบัตินี้และเตรียมความพร้อมในการรับมือจึงเป็นสิ่งจำเป็น พงศ์ตะวัน นันทศิริ วิบูลพร วุฒิคุณ และ ณัฐเขต มณีกร นำเสนอบทความเรื่อง “*แนวทางการจัดการพื้นที่เพื่อรองรับภัยพิบัติแผ่นดินไหวจังหวัดเชียงราย*” ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการพื้นที่ชุมชนเพื่อเตรียมพร้อมรองรับภัยพิบัติแผ่นดินไหว ลักษณะการวางผังชุมชน ลักษณะของอาคารและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อวางแผนจัดเตรียมพื้นที่ในการรองรับภัยพิบัติแผ่นดินไหว จากกรณีศึกษา 3 หมู่บ้านที่เคยประสบภัยมาก่อนและมีความเสี่ยงเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ในแนวรอยเลื่อน กรณีศึกษาเช่นนี้จะเป็นอย่างใดในการเตรียมความพร้อมแก่ที่อื่นๆได้เป็นอย่างดี

กองบรรณาธิการวารสารสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวินิจัย Built Environment Inquiry หรือ BEI ขอขอบคุณนักวิชาการที่ได้สนใจส่งบทความเข้ามาและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้พิจารณาบทความ ข้อเสนอแนะหรือเสนอแนะของท่านจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เราได้พัฒนาวารสารให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ผศ.ดร.ทรงยศ วีระทวีมาศ

บรรณาธิการ

สารบัญ

- พลวัตสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ กรณีศึกษากลุ่มไทใหญ่
ในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนและกลุ่มกะเหรี่ยงในพื้นที่พักพิงชั่วคราวแม่หละ จังหวัดตาก
Dynamic of vernacular architecture of ethnic groups: Case studies of Tai Yai in
Amphur Khun Yuam, Mae Hongson and Karen in Mae La Refugee Camp, Tak
ระวีวรรณ โอชาอรรัตน์
Rawiwan Oranratmanee 1
- การจัดวางพื้นที่ ลำดับศักดิ์ และการวางทิศในเรือนพื้นถิ่นไทเขิน เมืองเชียงตุง รัฐฉาน เมียนมา
Spatial Organization, Hierarchy of Space and Orientation in Traditional Tai Khoen Dwelling
House: Keng Tung, Shan State Myanmar 17
เกรียงไกร เกิดศิริ และสิริชัย ร้อยเที่ยง
Kreangkrai Kirdsiri and Sirichai Roythieng
- การศึกษาอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของชุมชนริมน้ำจันทบูรเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบ
สภาพแวดล้อมภายในร้านค้า
A Study on the Architectural Identity of the Chanthaboon Waterfront Community
for Store Interior Environment Design Guideline 41
ปุณยนุชวิภา แสนคำ และเอกพล สิริชัยนันท์
Punyanutwipha Sankham and Ekapol Sirachainan
- ภูมิทัศน์พื้นถิ่นของชุมชนบ้านห้วยนาไทย ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
Vernacular Landscape of Ban Hua Na Thai Village, Kukad Sub-district,
Borabue District, Maha Sarakham 55
อำภา บัวระภา
Umpa Buarapa
- สำนักในถิ่นที่ในย่านการค้าเก่าเมืองอุบลราชธานี
Sense of Place in Ubon Ratchathani Old Commercial District 67
दनัย นิลสกุล และนพดล ตั้งสกุล
Danai Nilsakul and Nopadon Thungsakul

■	ความรู้สึกเป็นสถานที่ของชุมชนละแวกบ้านในเขตเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ A ‘Sense of Place’ of the Neighbourhoods in Historic Cities: The Case of Chiang Mai, Thailand ปรานอม ตันสุขานันท์ และ วิทยา ดวงธิมา Pranom Tansukanuna and Wittaya Daungthima	85
■	วิพากษ์รูปแบบการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะ ตามหลักสากลกับผังเมืองรวมเมืองขอนแก่น Criticizing Transit Oriented Development Patterns between Original Concept and Khon Kaen Comprehensive Plan Act สฤชต์ ทิยะวงศ์สุวรรณ Sarit Tiyawongsuwan	109
■	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการออกแบบโดยผู้สูงอายุมีส่วนร่วม Factors Affecting to Efficiency of Participatory Design for Elderly Users พิทยงค์ รุ่งสมบูรณ์ และญาดา ชาวลกุล Pittayong Roongsomboon and Yada Chavalkul	127
■	แนวทางการจัดการพื้นที่เพื่อรองรับภัยพิบัติแผ่นดินไหวจังหวัดเชียงราย Guidelines for Land Use in Response to Chiang Rai Earthquake Disaster พงศ์ตะวัน นันทศิริ วิบูลพร วุฒิคุณ และณัฐฤชเชต มณีกร Pongtawun Nuntasiri, Vibooporn Wutthikun and Nudtakhed Manee Korn	143

